

בס"ד, י"ח חשוון תשפ"ב
24 אוקטובר 2021
תיק מס' 3-81055

פסק דין חלקי 4

בעניין שבין

הנתבע-מזמין

התובע-קבלן

א. רקע

התובע הינו קבלן. הנתבע ואשתו (להלן, הנתבעת, הנתבעים) הזמינו עבודה מהתובע. העבודה כללה שיפוץ ביתו של הנתבע. בין הצדדים ישנן מספר מחלוקות, וכבר ניתנו בתיק זה כמה החלטות. החלטה זו עוסקת בהכרעות משפטיות בעניין מערכת החשמל. הכרעות אלה נדרשות לפני מתן חוות דעת מומחה ביה"ד אינג' רפאל גלין, אולם, כדי לקבל את ההכרעות בפסק דין זה העברתי מספר שאלות למומחה והוא השיב.

מן הראוי לציין כי הנתבעים הגישו מסמך לא חתום שכותרתו "דו"ח בדיקת חשמל בדירת משפחת [הנתבעים]". הדו"ח כולל שורה של קביעות ללא הנמקה או מקור, ולכן בכל מקום בו מומחה בית הדין בתשובותיו אחרת ממה שכתוב במסמך – קיבלתי את עמדת מומחה בית הדין. להלן רשימת הנושאים בהם יש צורך להכריע:

1. האם התובע התחייב לבצע את תוכנית החשמל במטבח?

2. האם יש להפריד בין מעגל תאורה למעגל של שקעי שירות?

3. האם יש לעשות מעגל נפרד לכל חדר?

4. האם יש צורך במעגל נפרד למרפסת ולמחסן?

5. האם צריך שקע כוח לכל מזגן?

נדון בהם אחד לאחד.

ב. האם התובע התחייב לבצע את תוכנית החשמל במטבח?

בפס"ד חלקי 2 כתבתי כך:

התובע הסכים כי הוא קיבל על עצמו את תוכנית החשמל המקורית למעט הכנסת ארון החשמל לתוך הדירה, שאמנם מופיעה בתוכנית, אך הוחלט עליה תוך כדי עבודה. בנוסף, על המומחה להשוות בין תוכנית החשמל המקורית המוסכמת על הצדדים, לבין מספר נקודות החשמל שבוצעו.

לכך יש להוסיף כי התובע כתב על התוכנית שהוא לא מתחייב להתקין את גופי התאורה. התובע טען אחר כך שלא התחייב לבצע את תוכנית החשמל במטבח כיוון שהחלפת המטבח לא הייתה כלולה בשיפוץ.

דיון: אני דוחה את טענת התובע. כאמור התובע קיבל על עצמו את תוכנית החשמל. טענת התובע שלא ניתן לבצע את תוכנית החשמל במטבח מבלי להחליף את המבטח אינה עומדת במבחן העובדות. שהרי, התובע ביצע את תוכנית החשמל במטבח למעט כמה חריגים. לדוגמא, התוכנית כללה החלפה של חוטי החשמל בשקעים המותקנים בשיש במטבח, כאשר כל השקעים מחוברים למעגל אחד. החלפה זו, שלמיטב הבנתי בוצעה, אינה מחייבת את החלפת הקרמיקה או המטבח.

לפיכך, אני קובע שהתובע היה מחויב לתוכנית החשמל במטבח.

ג. האם יש להפריד בין מעגל תאורה למעגל של שקעי שירות?

התובע טען כי לא מוטלת עליו חובה להפריד בין מעגל תאורה למעגל שקעי שירות, ואילו הנתבעים טענו יש חובה כזו.

דיון: בראש תוכנית החשמל כתוב: "5. בכל חדר מעגל נפרד למאור ולשקעים ומעגל נפרד לכל שקע כח". פשט לשון ההוראות מורה כדברי התובע. נכתב שיהיה מעגל למאור ושקעים, ומעגל נפרד לכל שקע כוח. לפי הפרשנות של הנתבעים צריך היה להיות כתוב: "בכל חדר מעגל נפרד למאור, מעגל נפרד לשקעים, ומעגל נפרד לכל שקע כח".

למען הסר ספק שאלתי את מומחה ביה"ד אינג' גלין האם יש חובה להפריד בין מעגל כוח למעגל תאורה, והוא השיב בשלילה. אני מסיק מזה שקל וחומר שאין חובה להפריד בין מעגל שקעי שירות למעגל תאורה, לפיכך, התוכנית מחייבת.

לפיכך, אני קובע שלא חלה על התובע חובה להפריד בין מעגל מאור למעגל תאורה.

ד. האם יש לעשות מעגל חשמל נפרד לכל חדר?

התובע טען הבית כפי שהוא עכשיו עומד בדרישות התוכנית ואף יש בו יותר נקודות חשמל ממה שסוכם. הנתבעים טענו כי בראש תוכנית החשמל כתוב שלכל חדר צריך להיות מעגל נפרד ובנוגע לחדר בנים הדבר לא בוצע.

דיון: כאמור בראש התוכנית כתוב: "5. בכל חדר מעגל נפרד למאור ולשקעים ומעגל נפרד לכל שקע כח". משמעות הסעיף היא שאמור להיות מעגל נפרד לכל חדר, ואם מסומן בחדר שקע כוח אזי יש לעשות לו מעגל נפרד נוסף. למשל, בשני חדרי הילדים לא סומנו שקעי כוח, ולכן די במעגל אחד לכל אחד מחדרים אלה. למען הסר ספק פניתי למומחה ושאלתי האם התקנות מחייבות מעגל לכל חדר והוא השיב בשלילה, אולם, די בהתחייבות בתוכנית כדי הטיל חובה על התובע.

לסיכום, התובע התחייב לעשות מעגל אחד לפחות לכל חדר, ומעגל נפרד לכל שקע כוח.

ה. האם צריך שקע כוח לכל מזגן?

הנתבעים טענו שכל שקע למזגן בחדרים המופיע בתוכנית חייב להיות שקע כוח על מעגל נפרד, והתובע חלק עליהם.

דיון: בתוכניות לא מסומן שקע כוח עבור המזגנים. בנוסף, ביקשתי את התייחסות המומחה לשאלה זו והוא כתב שיש צורך בשקע כוח רק למזגן מיני מרכזי או למזגן בהספק גדול.

לפיכך, אני קובע שאין חובה על התובע להתקין שקע כוח למזגנים במקום שאין סימון כזה בתוכנית, וממילא גם אין חובה להזין שקעים אלו במעגל נפרד.

ו. האם צריך מעגל נפרד למרפסת ולמחסן?

התובע טען שדי במעגל אחד לחדר ולמרפסת שלידו (כגון, בסלון) ואילו הנתבעים טענו שמרפסת היא בגדר חדר ולכן יש לעשות לה מעגל נפרד. שאלה זו עלתה גם לגבי חיבור החשמל למחסן שנמצא בקומה אחרת ובו הנתבעת עובדת.

דיון: למיטב הבנתי בתוכנית אין התייחסות מפורשת לשאלה זו, במצב כזה יש להכריע על פי המנהג (חוקי התורה: פרשנות הסכמי ממון, סעיף 5, ע"פ שולחן ערוך חו"מ שלא, א-ב.). לפיכך, פניתי למומחה בשאלה האם ישנו מנהג בעניין. המומחה השיב שהמנהג הוא שלא לעשות מעגל נפרד במקרים כאלה.

לפיכך, אני קובע שאין צורך במעגל נפרד למרפסת ולמחסן.

ז. הסעד לו זכאים הנתבעים במקרה של פער בין התוכנית לביצוע

הנתבעים ביקשו לקבל את עלות התיקון הנדרש כדי להגיע למצב בו הבית תואם באופן מלא את התוכנית.

דיון: באופן כללי בקשת הנתבעים מוצדקת, למעט חריגים. לדוגמא, המומחה כתב לי שאין חובה לעשות שקע כוח עבור מקרר במטבח. אולם, בתוכנית מופיע שקע כוח עבור המקרר, אולם, בפועל בוצע שקע שירות. במקום זה, התובע התקין שקע כוח בקיר אחר של המטבח. במצב כזה, בו לא בוצע שקע שאיננו הכרחי על פי התקנות ואינו משפיע על השימוש, ובוצע במקומו שקע כוח במקום אחר באותו חדר, שקע בו ניתן להשתמש למכשירים בעלי צריכה גבוהה – הדעת נותנת שאין מקום לפיצוי או לתיקון. עמידה על התוכנית במקרה כזה קרובה להיות מידת סדום, כלומר, התעקשות על מהלך שיזיק לצד השני ולא יועיל למבקש (ואולי אף יזיק לו, כי הוא יצטרך לשלם על שקע הכוח הנוסף).

דוגמא נוספת היא כאשר חוברה נקודת חשמל לשקע כוח. אמנם התוכנית מחייבת מעגל נפרד לכל שקע כוח, אולם, המומחה כתב שהתקנות אינן מחייבות זאת למעט חריגים. ולכן, לא בכל מקום בו חוברה נקודת חשמל לשקע כוח יש הצדקה לבצע תיקון אלא יתכן סעד של פיצוי.

לאור האמור, המומחה מתבקש להתייחס למעגלים המזיניים את חדר הבנים, ולכתוב מה הפתרון המקצועי למצב זה.

לפיכך, במקום בו עמידה דווקנית על ההתחייבות של התובע אינה מחויבת על פי התקן או המנהג, מזיקה לתובע ואינה מועילה לנתבעים – על המומחה לציין זאת, להמליץ מה הפתרון הנכון מבחינה מקצועית, ואני אכריע מה יהיה הסעד המשפטי.

ח. החלטות

1. התובע התחייב לבצע את תוכנית החשמל ובכלל זה במטבח.
2. התובע לא התחייב לעשות מעגל נפרד לתאורה ומעגל נפרד לשקעי שירות.
3. התובע התחייב לעשות מעגל נפרד לכל חדר.
4. התובע התחייב לעשות מעגל נפרד לכל שקע כוח.
5. אין צורך במעגל נפרד למחסן ולמרפסת.
6. אין צורך בשקע כוח למזגן למעט במקום בו הדבר מסומן בתוכנית.
7. על המומחה לכתוב האם יש בוצעו תוספות מעבר לתוכנית ולתמחר אותן.
8. על המומחה לכתוב מהם הפערים בין מה שבוצע לבין מה שהתובע התחייב לבצע, ולתמחר את עלות התיקון.
9. במקום בו עמידה דווקנית על ההתחייבות של התובע אינה מחויבת על פי התקן או המנהג, מזיקה לתובע ואינה מועילה לנתבעים (כגון, שקע כוח למקרר) – על המומחה לציין זאת ואני אכריע מה יהיה הסעד. בהקשר זה, על המומחה להביע את דעתו על המעגלים המזיניים את חדר בנים ומה הפתרון המקצועי הנכון בעיניו למצב זה.
10. לאור ריבוי הפרטים אני שומר לעצמי את הסמכות לתקן החלטה זו בפסק הדין הסופי.

פסק הדין ניתן ביום י"ח חשון תשפ"ב, 24 אוקטובר 2021

בזאת באתי על החתום

הרב עדו רכניץ, אב"ד